

Zgodnja DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja vsak petek na celi polji, in velja po pošti za celo leto 4 glđ. 60 kr., za pol leta 2 glđ. 40 kr., za četertleta 1 glđ. 30 kr. V tiskarnici sprejemana na leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četert leta 1 gold.; ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXVII.

V Ljubljani 10. malga travna 1874.

List 15.

Koledar za naslednji teden.

April. Mali traven.

12. Bela nedelja in I. po veliki noči. Evangelij: „Jezus se prikazuje.“ (Jan. 20.) Sv. Zenon, rojen afrikanec, škof v Veroni in učenik, je z ukom, s svetostjo in s čudeži prav veliko ljudi spreobrnil k pravi Kristusovi veri. Cesarju Galijenu je bil njegovo edino hčer na njegovo prošnjo rešil hudobnega duha. Iz velike hvaležnosti mu je podal cesar svojo zlato krono, in dovolil mu je sveto vero prosto oznanovati. Sv. škof se verne v Verono, serčno oznanuje vero v Kristusa, zatira malikovavstvo, in ko še nekega merliča v življenje obudi, skoraj vse mesto sprejme vero v Kristusa. To pa je mališke služabnike tako peklo, da so ga s satansko jezo čertili in preganjali. Delal je serčno tudi zoper arijanske in pelagijanske krivoverce. Junaški Kristusov vojšak je po mnogem preganjanji in terpljenji dosegel krono mučencev 12. apr. 380. Veronci so si ga za svojega pomočnika izvolili.

Sv. Zenon je bil oče ubozih. Zlato krono, ki jo je bil od cesarja prejel, je razdobil in ubogim razdelil; rekel je: „Kdor rad ubogim deli, je Bog njegov dolžnik.“ Poterpežljivost je ob koncu ene svojih pridig tako-le povzdigoval: „O poterpežljivost, kako rad bi te vredno preslavljal, pa še bolj s svojim djanjem, kakor s svojo besedo! Ti si podpora devic, zavetje vdov, palica zakonskih, tolažba sužnjih. S teboj najdejo ubogi pravo zadovoljnost; s teboj so preroki v čednosti rastli in aposteljni z Jezusom se združili. Ti si mati in krona mučencev, terdnjava vere, sad upanja in prijatelja ljubezni. Blagor njemu, kdor te ima v sercu!“

Sv. Saba sprič. se je bojeval za sv. vero, ko so poganski Goti ob Donovi kristjane neusmiljeno preganjali. On sam Gotovec, je bil zavolj svoje stanovitnosti utopljen l. 372.; sv. Viktor sprič.; sv. Julij pap. spoz.; sv. Konstantin šk. spoz.

13. Ponedeljek. Sv. Ida, vdova. Bila je hči pobožnih staršev, okoli l. 1058 žena bogoljubnega grofa Evstahija Buljonskega. Njuni otroci so bili: Evstahij, Bogomir (Gottfrid) Buljonski (Bouillon), Balduin in Adelhajda. Ida jih je izrejevala v Božjem strahu. Ko so bili sinovi odrastli, se je ravno ta čas začela križanska vojska. Šli so namreč keršanski knezi, grofi, vitezi s svojimi trumami (slednji je imel križ na obleki) v sv. deželo, da bi jo rešili nevernikom iz rok. Bogomir in Balduin sta šla z njimi v Jeruzalem. Terd je bil boj pri Jeruzalemu; pri naskoku na zidovje je bil Bogomir prvi na obzidji in je tam postavil bandero

sv. Križa. Sinova se v sv. deželi junaško vojskujeta, Ida mati pa priserčno moli v kapelici prežalostne Matere Božje; v duhu zamaknjena vidi Bogomira v lesenem stolpu, ki svojim vojakom serčnost daje, pušice na sovražnike meče, in prvi na obzidje plane. Križarji so enoglasno Bogomira izvolili kralja v Jeruzalemu. Kadar so ga hotli kronati, jim reče: „Breme sicer prevzamem, zlate krone pa si ne bom pustil na glavo djati tam, kjer je bil moj Zveličar kronan.“ Po Bogomirovi smerti je bil njegov brat Balduin kralj v Jeruzalemu; njegova sestra Adelhajda je bila žena cesarja Henrika IV. — Ida je s svojim možem Evstahijem živela v sveti ljubezni in v blagem miru; na njeno prošnjo je sozidal lepo cerkev in pri nji vstanovil korarijo. Po Evstahijevi smerti je Ida še z večji gorečnostjo opravljala telesne dela milosti; tudi čudeže je delala, zlasti nad bojniki. V boleznih je svojo poslednjo obleko vbogajme podelila, potem je prosila za svete zakramente, in je v Gospodu zaspala 13. apr. l. 1113.

Vodilo sv. Ide: Zakonski ljudje naj po vsaki ceni, če le ni zoper vèst, ohranijo med seboj mir. Kjer ni miru, — ni daru. —

Sv. Hermenegild sprič., od svojega očeta kralja Leovigilda umorjen (glej 28. svečana). Ss. Karp šk., Papil dijakon, njegova sestra Agatonika, Agator njih služabnik, sprič. — Sv. Urs šk. spoz.

14. Torek. Sv. Lidvina, devica, hči ubožnih staršev, rojena 18. suš. 1380, na Cvetno nedeljo, ko se je Kristusovo terpljenje v cerkvi bralo; pri sv. kerstu ji je bilo dano ime Lidvina, to je, Terpinka. (Pobožni Tomaž Kempčan, ki je tisti čas živel, je obširno popisal njeno življenje.) Že sedemletna deklica je s posebno pobožnostjo Marijo častila. Memo cveteče telesne lepote je imela tudi imenitne dušne zmožnosti. Že v 12. letu jo sili oče, naj si zbere enega izmed mnogih snubačev; ona pa mu odgovori, da v to se ne bo nikoli podala in nikakor ne. Bog pa ji je take poskušnje začel pošiljati, da je snubači gotovo niso več nadlegali.

Stari 15 lét Bog pošlje hudo bolezen; sicer je ozdravela, pa je bila tako bleda in révna, da je nobeden poprejšnjih snubačev ne pogleda. Kmalu po tem pade na ledu, in si eno rebro zlomi; znotraj se ji naredi otekline, se ji predere, in iz nje izteče toliko gnoja, da je popolnoma oslabela, in tri leta po vsih štirih lazi. Bolezen čedalje hujši prihaja, zraven otekline začne meso gnjiti, červi debeli kakor perst iz nje lezejo. Čudovito pa je bilo to, da gnjiloba ni imela celo nič neprijetnega duha. K tej bolezni pritise še vodenica, 19 lét terpi neznanske bolečine; po tem se je loti huda merzlica, ki terpi 17 lét. Na desno oko je popolnoma oslepela, levo pa je bilo tako slabo, da ni smela gledati

svetlobe. Do 19. leta svoje bolezni je Lidvina še kaj malega vživala, po tem pa nič več drugega kakor presveto Rešnje Telo. V tej svoji dolgi in hudi bolezni je imela tolažbo v premišljevanji Kristusovega terpljenja, v prejemanju svetih zakramentov in tudi v tem, ker je svoje terpljenje za duše v vicah Bogu darovala, in jih s tem veliko rešila. Pa tudi Bog sam ji je pošiljal nebeško tolažbo, ker bila je pogostoma v nebesa zamaknjena. Tudi dar čudežev je od Boga prejela. Bog je rešil svojo poterpežljivo služabnico velikonočni torek l. 1433, v 53. l. njene starosti, in v 39. l. njene hude bolezni.

Ljubi kristjan! v bolezni, ki te je, ali te bo zadela, iši po zgledu sv. Lidvine tolažbe in poterpežljivosti v premišljevanji Kristusovega terpljenja in v prejemanju ss. zakramentov, voljno prenašaj bolečine v duhu pokore za storjene grehe, spominjaj se terpečih duš v vicah, oziraj se z očesom žive vere v nebesa, ter bodi s sv. Pavlom prepričan, „da vse terpljenje sedanjega časa se ne dá primérjati prihodnji časti, ktera bo nad nami razodeta“ (Rim. 8, 18.)

Ss. Tiburcij, Valerijan in Maksim sprič.; sv. Prokul šk. sprič.; sv. Domina dev. sprič.; sv. Lambert šk. spoz.; sv. Abundij misijonar spoz.

15. Sreda. Zveličani Peter Gonsalec, iz reda sv. Dominika, rojen 1190 v Astorgi na Španjskem od plemenitih in silno bogatih staršev. Njegov stric, škof v Astorgi, je zmožnega dečka v posebno skerb sprejel, in vsled tega je Peter hitro v vednostih napredoval. Zavoljo učenosti in čistega življenja je bil še mladeneč, pa že kanonik stoljne cerkve, kmalo po tem pa dekan. To hitro njegovo povikšanje k toliki časti je satanu bila lepa prilika, ga navdajati z nečimernostjo. Zasede neki dan nečimurni dekan lepega konja, in jaha v skok po mestu in sicer tje, kjer je bilo viditi veliko ljudi; konj pa se spotakne, in treši jezdeca v blato. Ko se pobira iz blata, vstane velik vriš in sméh. Dekan pa na glas zavpije: „Ker me svet zasmehuje, mu bom herbet obernil in ga zasmehoval. Peter stopi v dominikanski samosten, in kmalo je popolen redovnik. Ko je njegova pobožnost in pridigarska govornost po vsem Španjskem slovela, ga pokliče kralj Ferdinand III na kraljevi dvor, da vojakom oznanuje besedo Božjo, in móli za zmago zoper Saracene. Njegovi molitvi je bilo pripisovati, da so nevernike premagali, in jim vzeli veliko mesto Seviljo. Nekteri dvorniki pa so mu grajali ostro življenje in ostre pridige; to sliši neka vlačuga, in jim reče: „Koliko mi daste, in jaz ga bom speljala v to, kar nam očita.“ Dvorniki ji obljubijo lepo plačilo. Vlačuga gre o mraku v Petrov šatorček (vojaki so imeli tudi tam na polji svoje šatoriše), in ga jokaje prosi, naj jo spové. Peter ji reče: „Se že mračí, jutri zjutraj pridi“. Hinavka pa zdihuje: „Oh, oh! sveti oče! necoj necoj; če to noč umerjem, imate vi na vesti mojo dušo. Peter se dá pregovoriti, da bi jo spovedal, ostudna babura pa začne gerde reči govoriti in celo, da bo sama sebe končala, če se njena volja ne spolni. Svetnik ji reče počakati, gre iz šatora, napravi velik ogenj, razgerne čezenj svoj plajš, pokliče hinavko in se pričo vsih vleže na plajš ter precej dolgo leži na ognju; vstane, pa ne on, ne plajš se ni celó nič osmodil. Dvorniki se prestrašijo, svetega moža odpušanja prosijo in tudi hinavka se je spreobrnila in delala resnično pokoro. Še z veliko družimi čudeži je pokazal, da je res Bog z njim. — Umerl je veliko nedeljo l. 1240.

Nečimurnost zvelič. Petra opominja slehernega izmed nas: „Vari se ošabnosti.“ „Kjer je napuh, ondi je tudi sramota; kjer je ponižnost, tam je tudi modrost.“ (Preg. 11, 2.) Prevzetnost hodi pred potrenjem, in napuh pred padcem. (Preg. 16, 18.)

Ss. Basilisa in Anastazija plemeniti gospé in učenki apostelnov sprič.; ss. Maron, Evtihet in Viktorin sprič.

16. Četertek. Zvelič. Joahim Sienski, izreda služabnikov Marije Device VII žalost, rojen v Sieni l. 1259. Še deček je imel preserčno ljubezen do Matere Božje, po trikrat na dan je hodil v njeno cerkev molit; v šolo in iz šole gredé jo je na stopnicah v cerkev pozdravljaj; svojim sošolarjem je tako lepo govoril od nebeške Kraljice, da so bili do solz ginjeni. Vsako sredo in saboto se je postil na čast presveti Devici. V 14. letu se mu je Marija v spanji prikazala v nebeški svetlobi, rekoč: „Pridi k meni, moj ljubljeni sin, med število svojih služabnikov sem te zapisala“. Precej drugi dan gre mladeneč v samostan; sv. Benicij, takrat viši sprednik tega reda, ga z veseljem sprejme, in mu dá samostansko obleko in imé „Joahim“, poprej se je imenoval Chiaramonte (Kiaramonte). V samostanu je hitro napredoval v vsih samostanskih čednostih, zlasti pa v ponižnosti. Radi bi ga bili mašnika posvetili, pa iz ponižnosti ni v to privolil. Silno ostro in spokorno je živel in molil s tako pobožnostjo, da je bil pri molitvi in premišljevanji pogostoma zamaknjen in čudoma od tal povzdignjen. Nek mož je bil grozno nepoterpežljiv v svoji božjastni bolezni; Joahim ga k poterpežljivosti opominja, bolnik mu pa odgovori: „Veliko lažje je poterpežljivost pridigovati, kakor križ poterpežljivo nositi.“ Joahim prosi Boga, da naj bolnik zadobi zdravje in naj njegova bolezen njega zadene. Zgodilo se je in Joahim poterpežljivo prenaša to hudo bolezen do smerti. Joahim prosi Marijo, naj mu sprosi milost umreti véliki petek; njegova prošnja je bila uslišana. Umerl je véliki petek, ko so v cerkvi peli besede: „In je glavo nagnil, in je dušo iz sebe dal.“ (Jan. 19, 30.)

Vodila zv. Joahima: Vsak dan se Mariji priporočaj, da te vzame pod svoj materni plajš. Poterpežljivo prenašaj križe in težave. „Poterpežljivost vam je potrebna, da Božjo voljo storite in dosežete obljubo.“ (Hebr. 10, 36.)

Ss. Kalist in Karizij sprič.; ss. Optat, Luperk, Sukces, Marcijal, Urban, Julija sprič.; sv. Patern šk. spoz.

17. Petek. Sv. Liberal spoz., rojen v Altinu, mestu na Beneškem. Pobožni škof Helijodor ga je k veri Kristusovi spreobrnil; pod takim in tolikim učenikom je tako v dobrem napredoval, da se je vsem posvetnim službam odpovedal, in le Bogu služil. Tisti čas se je tudi na Beneškem arijanska kriva vera razširjala; Liberal se ji je z vso gorečnostjo zoperstavljal, ter svoje rojake z besedo in z zgledom, očitno in po hišah v katoliški veri podučeval. S tem si je nakopal veliko sovraštvo arijancev; v temno ječo so ga zaperli, in grozovito stiskali. Pa stanoviti Kristusov vojšak je vse terpljenje z voljnim duhom prenašal; iz ječe rešen je šel na otok, ki se je imenoval „Kastraceum“, kjer je po mnogih dobrih delih keršanske ljubezni, zatajevanja samega sebe, bolan za merzlico, sveto v Gospodu zaspal. Njegovo truplo je bilo v Tarvizo preneseno, na njegovem grobu se je mnogo čudežev godilo. Tarvižani so si ga v pomočnika izvolili, tudi Oglejska cerkev ga je jela častiti. Naša škofija danes njegov praznik obhaja.

Vodilo sv. Liberala so bile Kristusove besede, ki naj so tudi naše: „Ako hoče kdo za menoj priti, naj zataji sam sebe, in naj vzame svoj križ, in naj hodi za menoj.“ (Mat. 16, 24.)

Sv. Anicet pap. sprič.; sv. Inocencij šk. spoz.; sv. Štefan opat spoz.; sv. Robert opat spoz.

18. Sabota. Zvel. Benedikt Jožef Labre, ubožni romar, je bil rojen na Francoskem 26. suš. 1743.

Bil je naj starejši med petnajst otroci. Njegovo izrejevanje je bilo kaj lahko, ker ni imel nad seboj navadnih otročjih napák; bil tih, pohleven, vboglji, se je pridno učil, in rad molil. Altarčke je narejal, in maševal, manjši bratje pa so mu stregli. Z velikim veseljem je pri sv. maši s toliko pobožnostjo stregel, da so se vsi nad njim spodbudovali. Mladeneč je trikrat prosil višega trapistov, da bi ga sprejel v svoj ostri réd; pa zavoljo svojega šibkega in slabotnega života ni bil uslišan. V 21. letu je stopil v réd cistercensov, pa je mogel samostan zavoljo bolezni zapustiti, rekoč: „Božja volja se zgodi.“ Po zgledu sv. Aleša je zapustil svojo domačo deželo, in je romal na Laško, kjer je vse imenitne božje pota obiskoval. Vse njegove čednosti so bile junaške, zlasti njegova goreča ljubezen do Boga in bližnjega in do uboštva; skerbno se je varoval tudi z naj manjšim grehom Boga žaliti, svoje zaničevavce in obrekovavce je zagovarjal in zanje molil; ponudene milošnje je le toliko vzel, kolikor mu je bilo za prav pičlo hrano treba; če mu je kdo kaj več posilil, je med uboge razdelil. Njegova ponižnost je bila globoka, pokoršina do spovednika prav natančna. Njegova gorečnost v molitvi je vse presegala. Pred sv. Rešnjim Telesom je nepremakljivo klečal po 6 ur, včasih celi dan, in še dolgo v noč. Njegova čistost je bila tolika, da so ga družega sv. Alojzija imenovali, angelja v človeškem mesu; ženstva ni v obraz pogledal. Svoje sveto življenje je sklenil v Rimu v 36. letu svoje starosti 1783. K njegovemu mertvaškemu odru je ljudstvo derlo; bila je tolika gnječa, da so ga mogli v cerkev prenesti in ondi stražo postaviti; slednji si je hotel nekoliko njegove obleke prilastiti. Veliko nedeljo so ga v cerkvi pokopali; njegovi udje niso bili celo nič oterpnili. Na njegov grob so celo imenitni gospodje in gospé po kolenih dersali. Brez števila veliko čudežev se je godilo. Papež Pij IX so ga med zveličane prišteli.

Vodilo sv. Benedikta Jožefa so bile besede sv. pisma, naj bojo pa tudi vodilo tvoje: „Zvezo sem naredil s svojimi očmi, da bi celo ne mislil na devico.“ (Job. 31, 1.) Oči so okna, skozi nje se zunanji sovražnik v srce vriva, in v njem nečiste misli in hudo poželenje budi, zatoraj je treba zapirati te okna.

Blaženi Apolonij, starašina sprič.; ss. Elevterij šk. in Antija njegova mati sprič.; sv. Koreb mestni oblastnik sprič.; sv. Kaldin, kardinal šk. spoz.

Razjasnilo

avstrijskih nadškofov in škofov zastran osnov cerkvenih postav, ki so državnemu zboru predložene.

(Dalje.)

Avstrijski škofje bi bili nezvesti svojemu poslanju, ako bi se naj določniše ne ustavili temu nauku, da se državnina naj viši oblast razteza tudi na Cerkev zadevnega državnega okroga. To terjenje ni le nerisnično, ampak je tudi nedoslednje tistemu, kateri ne taji Boga in neumerjivosti. Vsak kristjan tako terjenje mora zavreči. Pa tudi možje, kateri namerjajo keršanstvo zatreti, ta nauk v resnici zametavajo: zakaj ne vsakratne državine postave, ampak načela, po katerih hočejo družbinstvo prestrojiti, te jim veljajo za naj višji reč, in oni se cenijo čisto opravičene netiti rogovilstvo, hujskanje in očitno silo, da bi državine vravnave in postave svojim osnovam služne storili. Ako se jim je to sponeslo, jim pač veljajo te postave za nedotakljive in kdor jim slepe pokoršine ne skazuje, on je rogovilež in izdajavec veličanstva. Ko tedaj škofje glas povzdigujejo

za naj viši oblast, koja gre Cerkvi v njenem področji, s tem zastopajo vero v Boga in neumerjovitost, keršanstvo in naj viši postavu svobodnosti. Pa tudi za prihodnost domovine se poganjajo. Gotovo je, da nevarnost in stiska za Avstrijo bode rastla v tisti meri, v kateri se bo množilo sovraštvo zoper keršanstvo in zoper čednost. Glasen zgled so nove šolske naprave. Kolikor bolj natančno v zmislu svojih začetnikov se te postave spolnujejo, taliko bolj hitro iz šole beži vera in nravni strah, pokoršina, pridnost in réd. Razun tega učitelj, ki méni, da je poklican za aposteljna novošegne modrosti, nima ne veselja ne spretnosti, da bi podučeval začetne vednosti.

Postava o zunanjih pravih katol. Cerkve obsega razne določila, ki deržavi tudi v Cerkvinem okrogu naj vikši oblast prilastujejo, če tudi to ni nikjer naravnost izrečeno. V tem te postavé skoraj zmiraj prestopajo konkordat in pa 15. člen deržavljanskih pravic, ker skor zmiraj čisto tajé Cerkvi njeno samostojnost v gospodarstvu njenih notranjih zadév.

V oziru na cerkveno premoženje pravi „razjasnilo“, da za potrebe Božje službe in za ohranjenje svojih služabnikov Cerkev ne more pogrešati zunanjih pomočkov. Razun o časih preganjanja so celo poganski cesarji spoštovali postavno pridobljeno cerkveno premoženje. Cerkev za svojo lastino zahteva le samo tisto brambo, koja gre vsaki pravni družbi.

Cerkev, se vé, s svojim vplivom sega tudi na zunanje, in ko bi deržava hotla vse v svoje okrožje spraviti, kjer koli se Cerkvino djanje tudi zunaj kaže; bi s tim deržava Cerkvi tajila spolnovanje njenih dolžnost in vsakokratna vlada bi v tem samovoljno dovolila ali pa prepovedala, kar bi se ji poljubilo. „Olika“ ne more slišati besed: „Išite narpoprej kraljestva Božjega in njegove pravice“; toda kjer ta nauk serca prešine, tam je prihodnost družbinstva zarovana.

Dalje škofje segajo bolj v posebnosti in oporekajo zoper izraz 1. §.: „Deržavne postave in v njenih mejah veljavne cerkvene ukaze,“ kakor da bi cerkvene postave le toliko veljave imele, kolikor jih deržavne postave poterjujejo, tedaj kolikor so znotraj njenih mej. S tim se deržavni oblasti očitno pripisuje pravica, da bi smela cerkvenim postavam veljavo odtegniti, ako bi ji ne bile po volji, toraj tudi dolžnost jim pokoršino skazovati: ne more pa deržava družega storiti, kakor da pri izpeljavi taci cerkvenih postav svojo pomoč odreče.

Nedavno je veljalo za liberalno to, da so po zgledu v severni Ameriki priporočevali ločenje Cerkve od deržave; zdaj pa so nasprotniki spoznali, da to bi bilo za katol. Cerkev še preveč dobro: toda Cerkev ne priznava od Boga zahtevane razmere v ločenji Cerkve od deržave, ampak v prijaznem sodelanji obéh moči za blagor človeštva.

Zato je Cerkev tudi keršanskim vladarjem dopustila obširen vpliv pri volitvi predstojnikov in učenikov keršanskega ljudstva. Ta vpliv se v Avstriji ni le ohranil, temuč se je tudi razširil. Nad vse to pa osnova nove postave (§. 6) zahteva kakor za kanonikate in za svetne duhovnijske službe, da škof tudi pri prostem podeljenji, tudi pri službah, ki niso cesarskega ali cesarskih vradni podeljenja, mora izvoljenega deželni vladi naznaniti, koja bi smela zoper izvolitev ugovarjati, in ako se škof zoper te ugovore pritoži, da ima poslednjič minister za bogočastje poslednjo besedo ter pravico reč razločiti! In le če v 30 dnéh od vlade ni ugovora, se smé za devni duhoven v službo vstanoviti. Čisto nova, neslišana zahteva. Te naredbe se hočejo raztegniti celo tudi na namestnike, o čemur v apostoljskem pisanji 5. listop. 1855 ne besedice ni.

Škofje menijo, da tako djanje ni opravičeno, ako se ozira na dosedanje obnašanje dušnopastirskega duhovstva. Kakor pa so zdaj okolišine, se utegne zgoditi, da duhovna, kateri svoje dolžnosti do svetne gosposke tudi narbolj zvesto spolnuje, natolcujejo za vladinega sovražnika, zato ker si v šoli prizadeva vero in nrvnost (čednost) ohraniti, ker svari zoper branje rogovilskih časnikov, ali pa o civilnem zakonu to pravi, kar Cerkev uči že od časov mučencev in avstrijski škofi s škofi vesoljnega sveta vred pričajo in oznanujejo. To bi bila krivica, ktere pač ne namérja vlada Njih veličanstva. Škofje določno zahtevajo, da deželne vradnije naj smejo ugovarjati le iz vzrokov dokazanih djanj v zgolj državljanskih in politiških rečéh.

V 8. §. si vlada prilastuje pravico dušnega pastirja odstaviti, ako bi bil kaj tacega zakrivil, da bi bil dalje na svojem mestu nevaren za očitni réd. Škofje pa odgovarjajo, da je to odveč, ker je duhovni pastir že tako za svoje djanje odgovoren kaznjivi postavi. Od pravno dobljene cerkvene službe pa ne more noben duhoven drugač odstavljen biti, razun po obravnavi, kakor je v cerkvenem pravu zapovedana. Sicer nasprotniki zatarnajo, kolikorkrat se jim poljubi, češ, da nižje duhovstvo zdihuje pod trinoštvom višega duhovstva, tukaj pa se jim ravnanje škofov še premehko zdi.

Paragraf 18., kakor je dobil v spodnji zbornici pristavek, hoče odverniti, da bi se nad odpadnimi katoličani ne smelo izobčenje izreči. Škofje zoper to oporekajo; ko bi se katoličani tudi le zgolj terpeli v Avstriji, se jim ne more braniti, da bi odpada od resnice kakor ostudnega djanja ne priznavali in tega priznanja ne izrekli z obsojenjem. Celo protestanske vlade bi to morale brez ugovora dopustiti: kako bi mogla to prepovedati vlada, ki je njena cesarska hiša s toliko večino prebivalstva katoliška!

Škofje protestujejo nadalje zoper neko stranko, ktera od učenega bogoslovstva (teologije) zahteva, da bi bilo necerkveno; — takim ne smejo škofje ne naj manjšega vpliva privoliti v nauk mladenčev, ktere bodo posvečevali mašnike novega zaveta. Zoper omiko pa škofje niso; že l. 1849 in 1856 so se naznanili voljne sprejemati v bogoslovski nauk le take, ki so z zadostnim vspehom gimnazijo izveršili. Sicer je pa glaven namen bogoslovstva zlasti tudi ta, da se prihodnji dušni pastirji v stanovitni čednosti dobro vterdijo.

Oziroma na patronstvo se mora ločiti patronstvo nad Božjo hišo in patronstvo nad cerkveno službo (duhovnijo). Poslednje sega naj globokeje v cerkveno življenje. Katoliškim občinam dušne pastirje dajati je gotovo pravica zunaj mej državne oblasti; toraj je patronstvo od Cerkve podeljena pravica, in mora se soditi po cerkvenih postavah. Sčasoma so drugi dobili z bremenom tudi pravice patronaške; reč je dobila cerkveno podlago. Mora se pa zlasti to zapomniti, da škof duhovnije mora prosto podelovati, kolikor ni pri tem omejen s kako pravno pridobljeno patronsko pravico.

S cerkvenim posestvom se mora gospodariti po cerkvenih postavah. Pravica, konkordat, Cerkvi zagotovljena samostojnost v vravnavi njenih notranjih zadev to tirja. Osemnajstletna skušnja obilno priča, da država s tim ne zgubi nič svojega doželenega vpliva. Država po §. 54. pa to gospodarstvo sebi prilastuje, namreč: ako se dá zanesljivo misliti, da kacega cerkvenega premoženja v namen tiste cerkve ni celoma potreba, vlada smé obilnost obrniti drugim cerkvenim namenom. Tukaj so pa namesto besedi: „v edinosti z vdeležnim škofijstvom postavili besede: po zaslišani dotičnega škofijstva!“

Kar je vladna predloga imela o vméstovanji ali vpeljevanji dušnega pastirja v njegovo službo, tisto je

bilo primérno dosedanjemu; državni zbor pa je sprejel prenaredbe, katerim se mora pristaviti pojasnjenje, da cerkveni vikši podeli cerkveno službo in pa tudi z njo sklenjene pravice. Pri zadévnih opravilih ne smé biti nobenega videza, kakor da bi te podeljenja izhajale od državne oblasti.

Škofje opomnijo, da ministerska ukaza 20. rožn. in 13. mal. serp. 1860 o prodajanji in obdavkovanji cerkvenega premoženja sta obsegala primérleje, v kterih je treba privoljenja od sv. Stola. V to zadeva tudi § 51. osnovanih postáv, z edino izjemo tega, kar se ozira na privoljenje sv. Stola. To ima prav videz, kakor da bi se naj višemu Poglavarju katol. Cerkve na Avstrijskem ne hotel noben vpliv do cerkvenih zadev dopustiti. S tem pa bi se tajila Cerkvina vatava sama, ktera je v vsem bistvenem božjega vstanovljenja.

Razmére, ki so bile s konkordatom vstanovljene, so bile postavljene tako, da se je z naj večí skerblijvostjo prizanašalo vsim pravicam, ki se državi spodobijo. Ako se pa spremembe, ki jih nova postava hoče doseči, bolj natanko prevdarjajo, se vidi, da vse državi ne pripravljajo nobenega spomina vrednega dobička ali saj tacega ne, kateri bi se v edinosti s pravico in spodobnostjo ne bil dal doseči. Toda tudi manj znatno postane znatno, ker, kakor se mora verjeti, izhaja iz načela, čigar zmaga bi bila konec Cerkve. Pa ne le Cerkve same: človeštvo bi bilo ob vse visoko in sveto, ako bi nad vedno menljivo državno postavo nič višega ni stalo.

(Konec nasl.)

S. Pietro in vincoli. Sv. Peter v železji v Rimu.

(Spisuje Val. Gasperšič.)

III.

Da vstrežemo pobožni vedičnosti bravev, kaj da je sv. Peter počel v breznu temne ječe, naj povemo saj eno reč. Bila sta Procès in Martinijan jetniška strežnika sv. aposteljna. Sv. Peter je ta dva, pa še drugih 47, ki so bili jetniki ali pa strežniki tiste ječe, spreobernal k sv. veri. Sv. Peter novovercev ne more kerševati zaradi pomanjkanja vode; zdajci pa studenec privrè iz zemlje, in temu čudežu ni konec še dandanašnji, ko se voda, samo za šest globoka, nikoli ne uteče, ne upade, akoravno jo celi dan zajemajo.

Vklenjen pervak aposteljniov terpi 9 mesev v ječi, v desetem mescu pa preterpi mučeniško smert na križu. Verni prijatelji v Rimu, kakor uni v Jeruzalemu, kupijo okove, kateri so stiskali ude sv. Petra.

Skriti so bili v prvih časih preganjanja ti sveti oklepi, vender srečno najdeni pod papežem Aleksandrom I okoli l. 116. Kako se je to zgodilo, nam pojasnujejo spisi sami sv. Aleksandra. Bil je ta tisti papež, ki je k sv. veri spreobernal Ermeta, rimskega prefekta (predsednika), njegovo deržino in mnogo imenitnih oséb. Trajan ga je zato ukazal vjeti in v ječo djati. V ječi je tudi ta med drugimi spreobernal deklico Balbino k sv. veri. Pa ne samo spreobernala, tudi na truplu ozdravljena je bila deklica od žalostne bolezni. Hvaležna deklica se ni naveličala papeževih oklepnikov kuševati, kakor bi hotla polajšati težo okovov. Sv. Aleksander pa ji reče: Nehaj, hčerka, poljubovati moje oklepnike; glej tem bolj najti tiste, ktere je nosil sv. Peter, tiste moraš častiti in pogostoma poljubovati. Dolgo opraševaje (zakaj znano je bilo rimskim kristjanom, kje da so), jih je Balbina našla in zaupala plemeniti rimski gospej

Teodori, sestri Ermetovi, že k sv. veri spreobrnjeni. Ustno izročilo v Rimu še dandanes in pisma poterjujejo, da je bila Teodora na homcu Eskvilinu dala ustanoviti molivnico, ktera je bila posvečena sv. Petru. V to sve-tišče so bili vklepniki položeni in od tistega časa izpo-stavljani češenju vernikov.

Okoli l. 439 je cesarica Evdoksija, žena Teodozija cesarja, na popotovanji po Sveti deželi, dobila od Juve-nala, jeruzalemskega škofa, tiste dvoje oklepnike, s kte-rimi je bil sv. Peter vklenjen v Jeruzalemu na povelje Herodovo. Pobožna cesarica dovoli en oklepnik cerkvi v Konstantinopelju, kjer je prebivala in ktera cerkev je bila posvečena temu apostolju; drugega pa pošlje v Rim svoji hčeri Evdoksiji, ženi cesarja Valentinijana III. Cesarica sprejme to svetinjo z velikim veseljem, in ukaže, naj se na prostoru starega moliša od Teodore zidanega postavi častitljiv tempelj, kateri se je imenoval „Bazilica Evdoksiana“ sv. Petra v železji, in ukaže, da bazilika naj postane hranišče konstantinopoljskih okovov z rimskimi skupaj.

(Konec prih.)

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. Darove za sv. Očeta, ki jih verni slo-venski sinovi in hčere po „Danici“ izročujejo očetu vsih vernikov, smo pred Veliko nočjo oddali v zanesljive roke, po katerih so jih prejeli Pij IX, kakor bodo razvidili da-rovavci iz naslednjih pisem, ki so po večem posnete. Darovi, skor vsi v zlatu zmenjani, znesejo kacic 3880 frankov.

Iz Rima, 30. sušca. R. H. — Cvetno nedeljo ob 7 smo v Rim dospeli. Prenočišče imamo tik Vatikanskih stebrovij. Gosp. superior dr. Jan. Cernič (v ilirskem vstanovu sv. Jeronima) nam bojo v kratkem preskerbeli zaslišanje pri sv. Očetu. (Naprosili smo tega preizverst-nega rojaka v posebnem pismu zato dobroto. Vr.) „Ho-sana Sinu Davidovemu“ smo slišali peti v Vatikanski cerkvi.

Iz Rima 31. sušca naznanja gosp. kanonik Cernič. Gospá R. in njena sestra gospodičina V. (vse sploh vi-soko spoštovani gg., ki ste na svojem potu v Rim dobrot-no sprejele to nalogo. Vr.), kakor ste srečno prišle v Rim, tako tudi v Vatikan. Monsignor Ricci (papežev hišnik) je mene berž uslišal. Dávi smo bili na Vatikanu. Njima je Monsign. Ricci dal poseben prostor na samem; bilo pa je še veliko družih ljudi. Malo pred poldnem pridejo sv. Oče. Oné ste imeli v rokah — eno posodo z denarnimi darovi, drugo posodo jabelk, jaz pa adresó. Povedal sem sv. Očetu, da ste ti dvé iz Ljubljane; in za darove, da jih Jim pošlje Vaša dežela, dobri Slo-venci; za adresó pa, da ste jo v imenu rojakov napisali. Blagovoljno so sprejeli darove in adresó, obljubili, da hočejo pokusiti „Kranjskih jabelk“ in meni, da bodo brali adresó. Dali so blagoslov nam, Vam in Slovencem. Kadar so nas razveselili, so šli v drugo sobo k drugim Pa zopet so se k nam povernili in se v noviš z nami razgovarjali.

Monsign. Pacca (maggior-domo) je malo bolehen, in ga še nisem mogel viditi.

Iz Rima, 1. mal. travna. R. H. — Zadnji dan sušca nas je došla redka sreča, da smo dobili posebno sprejetje pri sv. Očetu. Veliko Rimljanov iz naj viših stanov se je bilo zbralo v Vatikanu, toliko, da so se sv. Oče utrudili. — Kaj prijazno so sprejeli poslane da-rove in nekomu iz njih spremstva jih izročili. — Naji so, kar se je iz adrese razvidilo, za Ljubljanke nagovo-rili. Slovenskemu, Njim serčno vdanemu ljudstvu so

sv. blagoslov podelili. — Obraza so sv. Oče zdravega, glasú močnega, obnašanja preljubeznjivega. — Položile sve pred sv. Očeta posodico z Váč naročenih lepih ja-belk, in bili so s tem darom vidoma razveseljeni. „Io mangierò di queste mele,“ so rekli z veliko prijaznostjo. Srečno drevo, čigar sad bode namestnik Kristusov vžival. Ni gotovo, kdaj se domú vernemo, — kje po Beli ne-delji. Pozdrav znancem in prijatom. —

Milost. knezo-škof Lavantinski bodo v tem letu v naslednjih farah zakrament sv. birme delili: 16. aprila v Slivnici pri Mariboru; 26. aprila v Framu; 9. maja v Zgornji Ponikvi; 10. v št. Jurju; 11. v št. Janžu; 12. v št. Martinu pri Šaleku; 13. v Škalih; 14. v Šo-štanju; 15. v Zavodnjih; 16. maja v Belih vodah; 7. ju-nija pri sv. Antonu v Slov. goricah; 8. pri sv. Jurju na Ščavnici; 9. pri Mali Nedelji; 10. v Ljutomeru; 11. pri sv. Križu poleg Ljutomera; 12. v Veržeju; 13. v Kapelih pri Kadgoni; 14. v št. Petru pri Radgoni; 18. junija v Cirkovicah; 27. julija na Černi gori pri Ptuj; 28. pri sv. Lorencu na Dravskem polji; 29. julija pri št. Janžu na Dravskem polji; 22. avgusta pri sv. Ru-pertu nad Laškim; 23. na Laškem; 24. pri sv. Marjeti; 25. pri sv. Jederti; 26. na Dolu; 27. v Terboviah; 28. v Sirjih; 29. v Loki; 30. v Razborji; 31. v Jurjevem kloštru; 1. septembra pri sv. Lenartu nad Laškim in 2. sept. pri sv. Miklavžu nad Laškim.

Iz Zrč, 6. aprila. — Hude bolezni so zadevale našo faro; bolni vedno hujše so postajali stari in mladi, revni in bogati, nekteri so bili že zastarani bolniki. Ljubi bralec, vem, da te mika vediti, kakšne so te bolezni; kar povedal ti bom zdaj naravnost. V dušnih boleznih je potreba tudi zdravnikov, da se povodenj hudobij ustavi, in tako je tudi silno skerbelo našega domačega zdravnika za zveličanje naših duš silno vnetega gosp. P. Er., da bi bolezni iz duhovnije odpravili in svoje ovčice ozdravili.

Ker so sami v težavni fari brez duhovnega pomoč-nika, jim je bilo še bolj težavno te bolezni odpraviti. Poklicali so dva za zveličanje duš goreča zdravnika, misijonarja iz častite Jezusove družbe, v misijon za do-mačo faro. 22. sušca so jima izročili svoje bolne ovčice, da bi jih ozdravila, zgubljene na pravi pot pripeljala, mlačne bolj ogrela, omahljive poterdila in stanovitne še bolj stavovitne storila. Misijonskih pridig ne bom ome-njal, kake so bile; samo toliko naj povem: na cvetno nedeljo po blagoslovljenju križa, ko so misijonar od nas slovo jemali, ko smo še kerstno obljubo ponovili, ko so župniku štolo nazaj izročili: oh kak jok je nastal po cerkvi! Vsim je bilo bitko misijonarje tako hitro zgubiti; tako radi so jih ljudje imeli. Od severne strani na zidu farne cerkve je lepi veliki misijonski križ nam v spomin in za slavo večnega življenja. Oh koliko ljudi obojega spola zdaj moli pred in po opraviilih pred tim križem in se ss. odpustkov vdeležuje. — Nad tem misijonom se je tudi satan v peklú hudo repenčil in po svojih pomag-alcih očitno pokazal, kdo da je še vedno ta prekanjeni sovražnik sv. Cerkve. Kar se je nasprotnega tačas zgo-dilo, ni vredno, da bi omenjal. Pa pokazalo se je, kako slovensko ljudstvo ohrani in spoštuje sv. vero, v časti ima cerkvene obrede in duhovnike in se ne da motiti. Pojdite vi nespremišljeni liberalci rakom žvižgat, ne pa nas v sv. veri motit! Preserčna hvala gg. misijonarjem, g. župniku in vsim, ki so k misijonu pripomogli, med njimi tudi gospodu učitelju, da je tako skerbno pomagal otrokom se sv. misijona vdeležiti, in da je tako neutra-ljivo temu času primerno z zbranim petjem misijonsko svečanost povzdigoval. Enaka hvala našem županu M. G. za njegovo obilno skerb, da se je med sv. misijonom tudi zunaj cerkve lepi mir ohranil.

Marija zdravje bolnikov.

(Dalje.)

Precej 13. pros. naznanite Veronika Kindermanova in Cecilija Kadetova č. g. Storhu, kako je prečudno ozdravela Magdalena Kadetova. Zdravnik dr. Ulbrih je tudi že popoldne unega dne o tem zvedil, ter je prišel naslednji dan 14. pros. sam, in se ni mogel prečuditi, ko mu je Magdalena vesela naproti prišla, rekoč: „Popolnoma sem ozdravela!“ Preiskovaje rane vidi, da so ravnokar zaceljene in z mlado kožo prevlečene ter v pričo domačih pravi: „To je res čudo!“ Odhaja reče tudi bratu Magdaleninemu: „Dokler živim, ne bodem si mogel tega razjasniti“. Kmalo je o tem zvedila vsa okolica in vse je govorilo o tem prečudnem ozdravljenju. Osmi dan po tem, 20. prosinca, je bila v zahvalo slovesna sv. maša pri župniški cerkvi v Georgswaldu, kjer je bila v pričo velika množica ljudi iz vsega okraja, Magdalena Kadetova obhajana z ginjenim srcem in solznimi očmi.

Kakor je že navada v današnjih časih, ko nejevéra visoko povzdiguje glavo, se tudi za prikazen v Filipovem in proti njej oglasijo po časnikih. Isti zdravnik dr. Ulbrih, ki je v prvem trenutku priznal čudež, je potlej po brezverskih in liberalnih časnikih trobil, da bolezen Magdalene Kadetove je bila neznatna, in da nikakor ne gre pri tem na kak čudež misliti. Možje iz Filipovega in Georgswalda pa so to stvar po istini pojasnili po časnikih. Naposled se vname taka perésna borba, da je dr. Ulbrih tožil župana iz Georgswalda zaradi razžaljene časti. Liberalci so si povsod enaki; bolj si v čast štejejo, ako so kako zvijačno sleparstvo napravili, kakor pa da bi kdo jih za dobre vestne kristjane cenil.

Pa dr. Ulbrih ni s svojo tožbo nič opravil, zaver njen je bil pri c. kr. okrajni sodnji v Lipi (Böhmisch Leipa) in ravno tako na drugi inštanciji pri c. kr. deželni nadsodnji v Pragi. Pa ni miroval, temuč še do najvišji c. k. sodnije na Dunaj toži; ali tudi ta poterdi razzodbe prejšnjih sodnij. Tako se je na ta način na znanila prikazen Matere Božje tudi najvikšim c. kr. oblastnijam, in marsikteri onih gospodov, ki bi sicer o tem ne vedili, je prihajal iz radovednosti, ali neki tudi iz resnične pobožnosti v Filipovo v revno tkalčevo bajto.

Po vsi okolici in tudi čez meje na Saksonsko se je raznesla prečudna dogodba v Filipovem, in spomladi l. 1866 je veliko ljudi prihajalo tje, duhovniki domači pa so na mnoge pisma, ki so jim od vsih strani dohajale, morali razjasnovati in sporočati, kaj je in kaj ni resničnega v tej zadevi. Dne 7. sušca 1866 pa pride komisija duhovnov, pod predsedništvom preč. g. dr. Janesa Rezak-a, kanonika v Litomericah. Priče, ki so s prisego poterdile, kar so izrekle, bile so: župan v Georgswaldu in pa šesteri odborniški možje. C. k. okrajna sodnja se pa pri tej kot „čisto duhovski zadevi“ ni hotela vdeležiti. 14. sušca še le je komisija svoje delo doveršila in 46 listin obsegajoč zapisnik dokončala.

Neki „omikanci“ so se nad tem, se vé, pohujševali, so po liberalnih časnikih in po kerčmah pri poliču pive jezike brusili, ter Filipovo imenovali sedež neumnosti in mračnjaštva. Pa to, kar je pred svetom nizko in neznatno, je Bog izvolil, da osramoti modrovanje ošabnežev. Čedalje več romarjev in pobožnih kristjanov je prihajalo v Filipovo k novemu od Marije si izbranemu svetišču, in ako že nočemo ozdravljenj dolgo lét bolnih imenovati čudežev, moramo vendar reči, da so bile njih molitve v Filipovem uslišane. Dan na dan so prihajale trume vernih v slovesnih procesijah,

prepevajoče slavo Marijino, a nikolj ni bilo slišati o kacem neredu, dasiravno so tudi protestantje obiskovali novi kraj milosti.

(Dalje slédi.)

Zgled za prostomavtarje, ter brezvércce in liberalce.

Nekdo piše iz Bavarskega: „Že v svoji zgodnji mladosti sem se bil z nagnusnim grehom soznanil, ki mi je bil kmali navada in ki se ga spovedati iz napačne sramožljivosti nikoli nisem upal, tako da sem v nevrednem prejetem svetih Zakramentov odrasel. Odraščen sem pristopil skrivni družbi prostomavtarjev, ktera s smertnim sovraštvom do Boga in do pravosti (čednosti) napolnjena je tudi mene s tem sovraštvom navdala in me naredila oznanovalca nejevére in zapeljivca. Glas vesti me je sicer dramil, toda iz napačne sramožljivosti nisem mogel razodeti svojih grehov; k spovedi sem sicer hodil, da bi se v moji okolici ne bili nad menoj spogledovali, toda hodil sem le božjeropno, in še na bolniški postelji blizu smerti sem mutast ostal in se svojih grehov nisem spovedal. Bog mi je spet zdravje dodelil, jez pa sem še dalje v grehu živel. Pa kolikor več sem grešil, toliko glasneje je bilo očitjanje vesti in me je v obupnost pripravilo. Da bi bil grizenju vesti konec storil, sem si nekatere kratki že hotel sam življenje vzeti, enkrat sem strup že v roki imel, in tako je kazalo, da sem časno in večno zgubljen, ker po tolikih grehih in božjeropnem prejetem svetih Zakramentov nisem več upal nobenega odpuščenja. V tej moji obupnosti pa mi je prišla Marija v pomoč, ktero sem pri vsem svojem hudobnem življenju le še vedno častil.

V sanjah namreč sem vidil Marijo žalostno Mater, ki je svojega mertvega Sina imela v naročji, in bilo mi je, kakor bi se približal, da bi molil. Tu se mi je zdelo, da sta se Jezus in Marija nasmehljala in si med seboj rekla:

„Zdaj tudi eden pride, ki že dolgo ni bil več tukaj.“ Takrat sem pervikrat čutil zveličavno bolečino nad svojimi grehi, in ko sem sklep poboljšanja storil, sem se zbudil. Tedaj sem se obrnil do mladega in prostega mašnika na kmetih, kterege sem poprej zasramoval in zasmehoval, ki je pa poseben častivec Marije, ki je pred malo mesci grešnike svoje fare molitveni družbi naše ljube Gospé presvetega Serca priporočil, in je v mojem spreobrnjenju tudi precej spoznal Marijino delo. Zdaj, hvala žalostni Materi, ki mi je serčnost izprosila, grehov svojih molčečemu mašniku se spovedati, sem po veliki spovedi od vsega življenja, morebiti prvi veljavni spovedi v mojem življenju, spet z Bogom spravljen, otrok milosti Božje. Zatoraj naj noben grešnik, naj so še tako veliki in neštevilni njegovi grehi, nad svojim zveličanjem ne obupa, temuč — ako zginja tudi vse upanje — naj še odpusjenja upa ter ga išče po Marijnem posredovanju, ker ona je upanje brezupnih. Vse pa, kateri to berejo, prosim, naj mi pomagajo s svojimi molitvami, da v dobrem stanoviten ostanem, in dano pohujšanje — kolikor mogoče — popravim.“ — O, da bi se nad tem razgledovali, učili in zmodrili vsi, kateri se v takih ali enakih zadevah nahajajo! (Monat-Rosen sušca mesca.) A. P.

Razgled po svetu.

Avstrijsko. 24. sušca so v državnem zboru strážansko veliko z jezuiti opraviti imeli. Možje, ki imajo

tako radi besede medene ljubezni v ustih, so le to skazovali, kako je treba jezuite sovražiti. Tako Suess, Beer, Giskra. Le toliko pripovedujejo, kako se Rim in jezuiti vojskujejo zoper „humane Bestrebungen“, „Fortschritt“, „modernen Staat“, kako so jezuiti državi škodljivi in nevarni; v resnici pa nobeden nič ne pové, v čem je ta vojska, komu res kaj škodujejo, v kateri reči učenost zadržujejo. Giskra je govoril o jezuitih kakor o „Brutstätten des Aberglaubens und Fanatismus“, in levičarji so strašno ploskali, pa se nič ne bere, da bi bil predsednik Giskrata kaj pokregal, ki je undan Giovanelli-a k redu klical, ko se je za papeža potegnil. Plener je rekel, da so jezuitovski cili „hudodelski“ (verbrecherisch), da jih ne ceni več kot kake brezumne sekte. — Dr. Herbst jim je pravil, da prebivalstvo poslancem zupanje izrekuje zato, ker so zadnjič novo postavbo zoper Cerkev sprejeli, in da se ljudstvo zato navdušuje! Pa ne pové, katero ljudstvo in kje je tisto prebivalstvo? — Suess v posebni obravnavi jih imenuje „geschworne Feinde des freien Gedankens“, in kjer so jezuiti gospodarili, da so za 200 lét nazaj! Ali ni škoda za čas in denar, ki ga več poslancev s tako očitnimi neresnicami trati?

Še le na zadnje po dolgem v reč ne zadevajočem govorjenji jim je Stremajer povedal, da ni prašanje, če naj jezuiti v Innsbuku ostanejo ali ne, ampak če naj se bogoslovna naprava tam sploh ohrani, ali ne.

Iz Ravensburga na Virtemberškem se preteklega mesca sušca piše v „Monat-Rosen“: O poslednjih volitvah nam je narpervo težko šlo dobiti kandidata katoliške stranke. V oziru silo važne zadeve, da bi pravega, značajnega, dobrega katoličana v državnem zboru zastopnika imeli, smo devetletno pobožnost v čast naše ljube Gospé presvetega Serca obhajali, z namenom, da bi na njeno priprošnjo kmali tacega verlega katoličana dobili; in res, dobili smo ga. Ker so se narodni liberalci s svojim kandidatom z vsó silnostjo in z vsimi mogočnimi zvijačami zoper nas vojskovali in napénjali, smo se spet obrnili do naše ljube Gospe presv. Serca, ter smo obljubili v tem namenu, kakor tudi po namenu v „Monat-Rosen“ naznanjenem dve sveti maši v čast naše ljube Gospe presv. Serca, naj ljubi Bog po njeni priprošnji nakloni serca volilcev in zlasti katoličanov, da bi ne dali svojega glasú nobenemu drugemu kandidatu, kot tistemu, kateri obljubi, da se bo z besedo in z djanjem za pravice Božje, za pravice svete Cerkve in katoliškega ljudstva poganjal. Svete maše so se tudi opravile, in sicer perva v dan volitve, t. je v saboto 10. prosinca, druga pa osmi dan potem. In čudo, res smo v svojem okraju in v veliko družih volitev nih okrajih Nemčije z Marijno pomočjo dosegli slavno duhovno zmago, kakoršne se nikoli še nadjali nismo. Po našem namenu, v čast naše ljube Gospe presv. Serca, kakor tudi drugim v poznanje smo to v „Monat-Rosen“ očitno razglasili. Čast in hvala bodi povsod in vselej naši ljubi Gospej presvetega Serca! — Ali bi ne bilo prav in dobro, da bi ob času volitev tudi po Slovenskem te verle katoličane poznamenali, in zraven družega poštenega delovanja v omenjeni dober namen tudi imenovanega lepega in zdatnega pomočka se poprijeli? Vsaj molitev in daritev sv. maše vender še ni za nevarno agitacijo zoper državo spoznana in prepovedana, — akoravno bi „Tagblattu“ in „Narodu“ gotovo tudi to nikakor ne bilo po volji!! — P.

Poljaki v zedinjenih državah Po poročilu „Dziennika Pozu.“ iz severne Amerike se število tam živčih Poljakov množi dan na dan; zlasti obilno dohajajo iz Poznanskega in severnega Pruskega, pa tudi iz ruskega Poljskega in Litavskega, od koder se prav veliko mladih

ljudí zavoljo vojašine izseluje. Že na 15 krajih v severni Ameriki so poljske občine, med njimi nekaj prav cvetočih. Naj večji tih občin je v državi Misurski; šteje kakih 3000 duš, ima lastno cerkev, viši poljsko šolo, poljski časnik itd. V Detroit-u (Mičigan) jih živi 1500, v novem Jorku 2000, v Santa Marija (Tehas) 600 Poljakov. Kjer jih je kolikaj več število skupaj, imajo tudi poljske mašnike, večidel iz ruskega Poljskega in Litavskega. Posamezne duhovnije so čisto poljske: po družih krajih so se tudi Poljaki s Čehi ali tudi z Nemci združili v eno duhovnijo. Njih duhovnije nimajo gotovih dohodkov, temuč dobivajo en del za cerkvene potrebe nabiranih davkov in pač tudi nekaj šolnine, ker niso le duhovni pastirji, temuč tudi učeniki v svojih občinah.

Amerikansko. Zoani P. Veninger obhaja neprehoma misijone po Ameriki z velikim vspehom. — Pri misijonu oo. jezuitov v Carbondale-u je 22 protestantov prestopilo v katoliško Cerkev. Pri misijonu v Viktoriji je zlasti več meščanov iz naj bolj omikanih in naj imenitnejših deržin prestopilo v naročje sv. Cerkve, več pa jih je še v podučevanju. Tako se godi tudi drugod. Sploh so se nemški mavtarji hudo opekli, ko so jezuite pregнали, zakaj v Ameriki bodo še več duš peklú iz oblasti iztergali, kakor bi jih bili v Evropi.

V Braziliji po pruskem kopitu Cerkev preganjajo; škofa v Pernambuku so nedavno obsodili na 4 leta v ječo, ker je bil bolj Bogu pokoren kakor pa mavtarjem in njih brezbožnim postavam, ki merijo na prekuc altarjev in prestolov.

Japonsko. (Spreobrnjenje mladega Japonca.) Iz Tokai-a (Jeddo) piše gosp. Marin, apost. misijonar na Japonskem, 30. listopada 1873.

„19. sušca je umerl mlad japonsk kristjan, Mavricij Naito, o kterega spreobrnjenji vam naj nekoliko naznamim. Lansko leto sem z danskim visim konzulom potoval po severnih japonskih okrajih; imela sva za stražo seboj nekoliko vojakov s tremi častniki. Nisem si mislil, da bi bil med temi tremi eden, ki je poklican kmalo kot kristjan preseliti se v nebesa. Bilo pa je tako. Poveljnik naše straže, mlad mož, ravno ta, kterega sem omenil, ni nič vedil, kdo sem jest. Kakor mi je pozneje rekel, se mu je le čudno zdelo v najinem obnašanji, kar se ni čisto nič vjemalo z vedenjem, katero je zapazil pri evropskih stanujočih v Japoniji. Nazaj gremo in ta častnik najine straže razodene željo po poduku v sveti veri. Obračal je v to obilno časa; marsikaj mu ni bilo jasno — in zakaj bi zamolčal? — naj večji zadržek svojega spreobrnjenja je našel v slabem življenji, kakoršno ima prevelika množica tujcev tukaj na Japonskem.

Nekega dne mi je razodel to težavo: „Keršanska vera,“ je rekel „je prava, zakaj njene resnice in njeni nauki so občudovanja vredni: toda od kod pa prihaja, da evropejski kristjani tako nasproti zoper svojo vero živijo?“ — Moj odgovor je bil kratek; opomnil sem ga le japonskega pregovora, kterega pa tukaj nočem ponavljati, ker se ravno nam tujcem nič posebno ne prikupuje. Razumel me je, kaj sem hotel reči, in je bil zadovoljen.

31. majnika 1873, v predvečer pred Binkoštimi, je bil keršen; čez nekoliko dni je potoval v Jokohamo učiti tam zdravilstva. Napaden od merzlice, ktera sama na sebi ni bila nevarna, se je povernil v Jeddo. Ali pot sama ker je potoval pri zelo slabem vremenu, ga je pripravila v smertno nevarnost; dobil je plućnico, ki je kmali poderla vse upanje. V bolezni sem ga trikrat obhajal, ker je serčno želel, in se je, kakor je rekel, veliko boljega čutil, ko je imel Boga v sercu. Spovedal se je še večkrat, ker mu je njegova občutljiva vest tudi naj manjši pogrške dajala spoznati.

Družina tega mladenča je močno žalostna zavoljo njegove smrti. Štela se je k vojaškemu plemstvu, in je vsled novih vredb prišla ob vse svoje premoženje; vse upanje je imela v tega sina, kateri ji je pa zdaj vzét. Zdi se pa, da je Bog hotel z ozirom na to družino razodeti svoje usmiljenje. Odkar so namreč pri svojem sinu na smertni postelji vidili, koliko tolažbo daje keršanstvo, so vsi vneti za spoznavanje sv. vere.

Listek za raznotero robo in blago.

Iz Ljubljane. Slovenski umazani list je prinesel neko krivoverško izmišljarijo, češ, da je Strosmajerov govor na cerkvenem zboru proti nezmotljivosti. Škof Strosmajer sam je v nemških in slovanskih časnikih že davno naznanil, da ta spaka niso ne njegove besede in ne njegove misli; „Zagreb. List“ je imel dopis celo iz Rima. Toda lagati tega lista nič težko ne stane — tudi prav očitno, samo, da ga nihče po ustih ne udari. — Lepe reči si bode Strosmajer mislil o nas Slovencih, ako mu pridejo pred oči iz Slovenskega take pogrete in povsod že overžene kacarije!

Ples v postu. V Gorici, kakor piše „Glas“, so bili 20. sušca, v petek, gostilniški in kavarski strežaji napravili plés v veliki gostilni „Europa“ na Travniku, naj bi mračnjaki pač vidili, kako malo se Gorica briga za postni čas in za duhovske pridige. Lepšali so bogoskrunstvo s tem, da bode čisti dohodek darovan napravi zapušenih dečkov. Liberalci so jim dajali koražo. Razposlali so neki do 1500 povabil. — Prišlo jih je pa izmed vsih povabljenih — še ne 50, ženskega spola samo petero. Dohodkov je revnih 70 gl., kateri komaj zadostujejo za vojaško godbo; zapušeni dečki pa utegnejo čakati do prihodnjega leta. Goričani so tedaj očitno pokazali, da se zaničevavcem sv. Cerkve ne dajo za nos voditi. Slava vernim Goričanom!

Na Kostonjavi poleg Gorice so tatje po noči predzadnjega petka vlomili skoz okno v samostansko cerkev in okradli prelepo podobo Matere Božje. K sreči ravno dragocenih reči ni bilo, kar tatovom gotovo ni bilo všeč, ker spoznavši, da marsikaj nima vrednosti, vergli so v njej nekaj okradenega blaga. Komisija je škodo cenila na kakih 100 gl. Velikega altarja se niso dotaknili.

Pruski Neroni. V sami trierski škofiji je čez petdeset katoliških duhovnov potaknjenih po ječah, nekaj v Trieru, nekaj v Koblenzu. Viditi je, da nemški frajmavrarji so se res zakleli katoliško Cerkev križati in ubiti. Če si le sami sebi ne bodo poprej nóg polomili. Bizmark že šanta in njegovo politiško udelovanje gre k koncu, kakor je znati.

Dva velikana v nasprotnem taborju bolehata: Bizmark v Berlinu in župan Pianciani v Rimu.

Liberalne prismodarije in nadloge se bratijo, kjer liberalizem zavlada. Nadloga med sto drugimi na liberalnem Laškem so briganti, ki ljudi grabijo in si jih potlej dajejo drago odkupovati. Une dni so v Siciliji odpeljali barona Porcari-a; in take reči se slišijo večkrat, odkar se je vradno dal zgled grabljenja. Bedarija med sto drugimi se počenja sedaj v Švici s posvetovanjem, da naj bi merliče žgali. Sežgó naj raji tatinski psevdoliberalizem, bode hitreje pepél, ker je že tako od vsih strani „prismojen.“

Iz Genfa se naznanuje: Avgust Rippe, ki so si ga 22. sušca krivoverci in odpadniki „altkatoliki“ v Caronge-u izvolili župnika, je zapert in izdan bode francoski vladi, ker je zapopaden v več krivičnih djanjih.

V Švici je preganjanje katoličanov zmiraj bolj divjaško. V Porrentruy-u so jim celo prepovedali hoditi k sv. maši k francoski meji.

Španjsko. Bruseljski „Kurier“ meni, da za Serranom stoji Prusija. Pošiljajo se republikancem pruske kanone in celo pruski vojaški častniki. Nemara so bili zato sovražniki že naprej razbobnani, da zmaga republikanska nad karlisti je gotova? Toda mogoče je, da Bizmark, ki ga Bog že z boleznijo tópe, bo tepen še v Biskaji. — Za Serranom morebiti stojé Prusi, za Prusi stojé pa mavtarji, ki sicer za starega Ollema ravno toliko marajo, kolikor za Pija IX; ker je pa nad vsimi Božja moč, in le-tá je s Pijem IX, zato bodo osramoteni préj ali poznej z Bizmarkom in mavtarji vred vsi, ki sovražnikom sv. Cerkve roke podajajo.

Iskrice ignacijanske

za vse dni v letu.

9. Veliko gorečnije se je za to prizadevati, da se notranji človek kroti, kakor pa telo; in veliko bolj, da se potarejo gibanja duhá, kakor pa kosti. (S. Ignat. apud. Bart. l. 5. §. 12.)

Neomikano ljudstvo, ki le zunanjo lupino vidi in ne gleda na jedro, méri svetost po zunanji resnobi, ki v oči šine; kakor da bi se pod vervjo, pod naglavnikom ne mogel prederzen duh skrivati. Kaj pomaga zderžati se mesá, gruditi pa poštenje bližnjega?

Znotranje je kar Bogú dopade; zunanje Bogú ni všeč, ako ne dobiva moči od notranjega. Zunanje ima več dozdevka, notranje več zaslužka. Kaj pomagajo klavšine juncev, kaj trenje telésa, ako strast nadalje živi?

Zadostno skerbiš za telo, ako je za duh dobro oskerbljeno. Ne iz dobrega telesa se vravna dobra duša, ampak iz dobre duše dobro telo. Prav veliko premore duh nad telesom.

Tisto dobro tebi želim, ktero sebi, namreč notranje. Tega pa zanesljivo ne stori govorica ljudi, ne videzna resnoba, ampak pokoj duhá obravnanega po ravnilu prave pameti. Znotraj stanuje dobro, zunaj se zastonj íše. Kteri so v posesti čeverste čednosti, imajo več naklada kakor pa vetril (jader.)

Duhovske spremembe.

V Ljubljanski škofiji: Umerl je č. g. Zaveršnik Fr. fajm. v Šent-Gothardu 23. suš. R. i. p. — Razpisane so fare: Kranjska 18., Šent-Gothardska 27. sušca, Poljska 4. mal. travna.

V Lavantinski škofiji: Kuracija Zička je v taro povzdignjena. — Umerla sta č. g.: Tomaž Sivec, kaplan na Bizeljskem, in č. o. Serafin Jenko pri oo. kapucinarjih v Celju, oba 26. marca t. l. R. i. p.

Dobrotni darovi.

Za sv. Očeta: Iz Starega terga po č. g. fajm. 13 gl. — A. Juvančič 2 gl. — Neimenovana po g. Gorišku 1/2 gl. sr. — G. J. A. 12 gl.

Za afrik. misijon: S Černega verha nad Idrijo 2 gl. **Za Bosno:** Iz Vojnika po g. J. Ž. 15. gl. 50 kr. za cerkv. potrebe, posebno za tabernakeljne.

Za varhe Božjega groba: Iz Mengša po pr. g. fajm. 10 gl.

Za pogorelce v Šmarčini: Neimenovan gospod 5 gl. (Ravno ta 2 gl. za kak dober namen.)